

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра методики професійного навчання

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

**Методичні рекомендації щодо виконання завдань
дистанційного навчання під час карантину для студентів
денної форми навчання МНАУ з дисципліни**

«Цивільний захист»

Освітнього ступеню: «Магістр»

Миколаїв

2020

УДК 355.58

О-75

Методичні рекомендації розглянуто і затверджено на засіданні кафедри методики професійного навчання.

Протокол № 3 від «11» березня 2020р.

Друкується за рішенням методичної комісії інженерно-енергетичного факультету Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 2 від «12» березня 2020р.

Укладачі:

В.М. Курепін - старший викладач кафедри методики професійного навчання, Миколаївського національного аграрного університету

Рецензенти:

Л. М. Маркіна - кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри техногенної та цивільної безпеки Національного університету кораблебудування ім. адм. Макарова.
О.А. Герасіменя - начальник управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Миколаївської міської ради.

Зміст

Передмова	4
Мета та завдання курсу дисципліни «Цивільний захист».....	4
Перелік та короткий зміст дисципліни «Цивільний захист».....	6
Порядок виконання завдань дистанційного навчання з дисципліни «Цивільний захист» ...	11
Перелік завдань дистанційного навчання з дисципліни «Цивільний захист».....	13
Перелік питань першого блоку завдань дистанційного навчання з дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист».....	13
Шифр-код питань для виконання першого блоку завдань дистанційного навчання з дисципліни «Цивільний захист».....	21
Перелік питань другого блоку завдань для виконання завдань дистанційного навчання з дисципліни «Цивільний захист»	21
Перелік питань третього блоку завдань для виконання дистанційного навчання з дисципліни «Цивільний захист»	35
Перелік питань четвертого блоку завдань для виконання дистанційного навчання з дисципліни «Цивільний захист»	37
Питання на екзамен.....	39
Список літератури потрібний для освоєння теоретичних питань та вирішення індивідуальних завдань дистанційного навчання	41

ПЕРЕДМОВА

Мета цих методичних вказівок - визначити зміст і обсяг дисципліни «Цивільний захист», що вивчається студентами Миколаївського національного аграрного університету, а також допомогти їм у практичній реалізації набутих знань при виконанні індивідуального контрольного завдання, що є основною формою поточного контролю успішності студентів. Робочою програмою дисципліни «Цивільного захисту» передбачено самостійне виконання індивідуальних завдань самопідготовки до виконання яких вони приступають після вивчення теоретичної частини курсу.

У зв'язку з епідеміологічною ситуацією, що склалася в Україні, з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) учасники освітнього процесу повинні дотримуватися протиепідеміологічних вимог і рекомендацій щодо особливостей організації освітнього процесу в закладах освіти під час карантину. На виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» від 11 березня 2020 року № 211, на підставі пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, беручи до уваги статтю 32 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», Указ Президента України від 13 березня 2020 року №87/2020 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19 спричиненої коронавірусом SARS-coV-2», підпункт 2 пункту 13 Положення про Функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 21 листопада 2016 року № 1400, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2016 року за № 1623/29752, та враховуючи рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я викладачі кафедри методики професійного навчання забезпечують виконання освітньої програми з дисципліни «Цивільного захисту» із використанням технологій дистанційного навчання. Методичні рекомендації щодо виконання завдань дистанційного навчання під час карантину для студентів денної форми навчання МНАУ з дисципліни «Цивільного захисту» освітнього ступеню: «Магістр» сприятимуть якісному опануванню студентами курсу дисципліни «Цивільного захисту»

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

Мета - полягає у формуванні у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Предметом вивчення дисципліни є: правове забезпечення заходів щодо надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часів, які виникають внаслідок виробничих аварій та катастроф, стихійних лих та воєнних дій.

Об'єктом дослідження дисципліни є умови та особливості дій в надзвичайних ситуаціях, засоби підвищення стійкості роботи об'єктів народного господарства, способи захисту людей та матеріальних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.

Завдання - передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

1. Законодавчу та нормативну базу України з цивільного захисту; Закони; Кодекси; державні нормативно-правові акти, які регулюють правові відносини; міжнародні договори та угоди, до яких Україна приєдналася в установленому порядку; підзаконні нормативні акти України, акти що діють на підприємстві.

2. Методи та інструментарій моніторингу НС, побудови моделей (сценаріїв) їх розвитку та оцінки їх соціально-економічних наслідків.

3. Проведення ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку НС та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на ОГ відповідно до своїх професійних обов'язків.

4. Обрання і застосовування методик з прогнозування та оцінки обстановки в зоні НС, розрахунку параметрів уражальних чинників джерел НС, що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків НС.

5. Розробку і впровадження превентивних та оперативних (аварійних) заходів цивільного захисту.

6. Новітні досягнення в теорії та практиці управління безпекою у НС.

7. Забезпечення якісного навчання працівників ОГ з питань ЦЗ, надання допомоги та консультацій працівникам організації (підрозділу) з практичних питань захисту у НС.

8. Оцінювання стану готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями та показниками.

9. Організацію робіт та порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці на підприємстві.

10. Організацію і здійснення навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці на підприємстві.

11. Методики з прогнозування та оцінки обстановки в зоні надзвичайних ситуацій, розрахунки параметрів уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ре-сурсів для подання наслідків НС.

12. Інструментарій моніторингу надзвичайних ситуацій, моделі (сценарії) їх розвитку та оцінки їх соціально-економічних наслідків. Порядок розслідування нещасних випадків.

13. Ідентифікацію, дослідження умов виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на об'єктах господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків.

14. Технічні засоби протипожежного захисту об'єктів господарювання АПК.

15. Методи розробки і впровадження превентивних та оперативних (аварійних) заходів цивільного захисту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

1. Вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог та завдань з цивільного захисту.

2. Застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах.

3. Поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях.

4. .

5. Проводити ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на об'єктах господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків.

6. Визначити коло своїх обов'язків за напрямом професійної діяльності з урахуванням завдань з ЦЗ.

7. Приймати рішення з питань ЦЗ в межах своїх повноважень.

8. Розуміти, розробляти і впроваджувати превентивні та оперативні (аварійні) заходи цивільного захисту.

9. Проводити ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку НС та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на ОГ відповідно до своїх професійних обов'язків.

10. Обрати і застосовувати методики з прогнозування та оцінки обстановки в зоні НС, розрахунку параметрів уражальних чинників джерел НС, що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків НС.

11. Розробляти і впроваджувати превентивні та оперативні (аварійні) заходи цивільного захисту.

12. Навчати працівників ОГ з питань ЦЗ, надавати допомогу та консультації працівникам організації (підрозділу) з практичних питань захисту у НС.

13. Оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями та показниками.

14. Забезпечити якісне навчання працівників об'єктів господарювання з питань цивільного захисту, надання допомоги та консультацій працівникам організації (підрозділу) з практичних питань захисту у надзвичайних ситуацій.

15. Оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій за встановленими критеріями та показниками.

ПЕРЕЛІК ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

Модуль № 1. Основи формування цивільного захисту.

Лекція № 1. Правові та організаційні основи цивільного захисту.

Самостійна підготовка.

1. *Законодавчі та нормативно-правові акти з цивільного захисту України:* нормативно-правове регулювання цивільного захисту, рівні нормативно-правового регулювання цивільного захисту їх характеристика, нормативно-правові акти з питань цивільного захисту: кодекс, закони, постанови Кабінету Міністрів України, накази, інше.

2. *Керівництво та загальна структура єдиної державної системи цивільного захисту:* забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту України, Єдина державна система цивільного захисту (ЄДСЦЗ), їх органи управління, координаційні органи. Мета функціонування та завдання ЄДСЦЗ. Керівництво ЄДСЦЗ. Постійно діюча функціональна підсистема та її ланки. Постійно діюча територіальна підсистема та її ланки. Постійно діючими органами управління цивільного захисту. Склад сил цивільного захисту ЄДСЦЗ. Склад сил ЦЗ функціональних та територіальних підсистем. Режими функціонування ЄДСЦЗ: підстави для введення, порядок введення.

Література для підготовки до лекції № 1.

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17..>

2. Конституція України. Основний закон. – К., 1994.

3. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інш. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.

4. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.

5. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.

6. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За

наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.

Лекція № 2. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.

Самостійна підготовка.

1. *Надзвичайні ситуації, причини виникнення та складові системи їх моніторингу:* надзвичайна ситуація, як порушення нормальних умов життєдіяльності населення, класифікація надзвичайних ситуацій, визначення рівнів надзвичайних ситуацій, причини виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального характеру, моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій: сутність і призначення, основні складові.

2. *Галузевий моніторинг довкілля та його основні показники. Територіальний моніторинг за об'єктами:* галузевий моніторинг довкілля: об'єкти моніторингу, суб'єкти системи моніторингу, здійснення екологічного контролю. Територіальний моніторинг надзвичайних ситуацій: заходи які здійснюють органи виконавчої влади України і місцевого самоврядування з метою запобігання надзвичайним ситуаціям, заходи щодо здійснення радіаційного та хімічного спостереження залежить від режимів функціонування єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, пости радіаційного та хімічного спостереження, розрахунково-аналітичні групи.

Література для підготовки до лекції № 2.

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

2. Постанова КМУ № 11 від 9 січня 2014 р. «Положення про єдину державну систему цивільного захисту».

3. Постанова КМУ № 101 від 11 березня 2015 року «Типове положення про функціональну та територіальну підсистему єдиної державної системи цивільного захисту».

5. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інш. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.

6. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.

7. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.

8. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.

9. Наказ МНС № 1400 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій».

Лекція № 3. Структурно-функціональна модель протидії надзвичайним ситуаціям на підприємствах

Самостійна підготовка.

1. *Структурно-функціональна модель протидії надзвичайним ситуаціям:* об'єкт господарювання як основна ланка в системі цивільного захисту держави. Начальник цивільного захисту об'єкта: його підпорядкованість, відповідальність. Штаб з питань НС та ЦЗ: складу штабу, його комплектація. Начальник штабу, його відповідальність за організацію та функціонування сил і засобів цивільного захисту. Служби: їх функції, керівники.

2. *Загальні принципи планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів надзвичайних ситуацій:* розробка планів заходів при загрозі або виникненні НС. Планування цивільного захисту об'єкта. Превентивне та оперативне (аварійне) планування, принципи планування. Повний цикл планування і керування ризиком. Програмно-цільовий підхід при плануванні. Ризик виникнення і розвитку НС. Сценарії розвитку НС. Типи превентивних стратегічних планів. План цивільного захисту об'єкта. План реагуван-

ня на надзвичайну ситуацію. План цивільного захисту на особливий період. План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. План підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу цивільного захисту об'єкта.

Література для підготовки до лекції № 3.

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
2. Постанова КМУ № 11 від 9 січня 2014 р. «Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
3. Постанова КМУ № 101 від 11 березня 2015 року «Типове положення про функціональну та територіальну підсистему єдиної державної системи цивільного захисту».
5. Ткачук К.Н., Халімовській М.О. «Основи охорони праці»: Підручник, - Київ. Основа, 2006 р., стор. 48 – 80, 91 - 115.
6. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інш. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.
7. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.
8. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.
9. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.

Модуль 2. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій

Лекція № 4. Основні заходи пожежної профілактики, протипожежний захист галузевих об'єктів

Самостійна підготовка.

1. Категоризація приміщень та споруд за вибухопожежною і пожежною небезпекою: пожежа, види пожеж та їх кратка характеристика, фізико-хімічні та пожежонебезпечні властивості речовин і матеріалів, небезпечність речовин і процесів, пожежна обстановка. Підходи досягнення чітких критеріїв до оцінки пожежовибухонебезпеки та їх характеристика. ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою». Категорії приміщень і будівель за вибухопожежною та пожежною небезпекою.

2. Класифікація вибухо-пожежонебезпечних зон: пожежонебезпечні і вибухонебезпечні зони та їх характеристика. Класифікація вибухонебезпечних зон у відповідності з ДНАОП 0.00-1.32-01 «Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок».

3. Класифікація будівель та споруд за ступенем вогнестійкості, масштаб та характер поширення пожеж: вогнестійкість, її характеристика. Межа вогнестійкості, її визначення. ДБН В.1.1-7-2002 «Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва». Ступені вогнестійкості будівель та споруд. Загальні закономірності розвитку пожеж, фази розвитку пожеж. Масові пожежі.

Література для підготовки до лекції № 4.

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
2. ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою»
3. ДНАОП 0.00-1.32-01 «Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок».
4. ДБН В.1.1-7-2002 «Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва».

Лекція № 5. Технічні засоби протипожежного захисту на підприємствах

Самостійна підготовка.

1. *Первинні засоби пожежогасіння*: процес горіння. Початковий процес розвитку пожежі. Ліквідації невеликих осередків пожеж. Вогнегасники: призначення, розташування у приміщеннях, допущення вогнегасників до введення в експлуатацію. Види вогнегасників: вуглекислотні вогнегасники: призначення, використання, принцип дії, механізм гасіння; повітряно-пінні вогнегасники: призначення, використання, принцип дії, механізм гасіння; порошкові вогнегасники: призначення, використання, принцип дії, механізм гасіння, вогнегасний ефект порошкового гасіння, вимоги до використання, недоліки; водні вогнегасники: призначення, використання, принцип дії, механізм гасіння, вогнегасні властивості води; аерозольні вогнегасники: призначення, використання, принцип дії, механізм гасіння, вогнегасні речовини, що використовуються, недоліки; аерозольні балони: характеристика, вогнегасний склад, принцип дії, застосування.

Пожежний інвентар: призначення, склад, кратка характеристика пожежного інвентарю. Пожежний інструмент: призначення, склад, кратка характеристика пожежного інструменту.

2. *Засоби попередження пожежі*: технічні засоби протипожежного захисту призначення. Системи пожежної сигналізації: призначення, основні елементи та їх призначення, принцип роботи.

Установки пожежогасіння: призначення, загальна схема класифікації автоматичних установок пожежогасіння. Класифікація за видом вогнегасного засобу: установки водяного пожежогасіння: кратка характеристика, спринклерні та дренчерні установки їх призначення та принцип дії; установки пінного пожежогасіння: призначення, способи гасіння; установки газового пожежогасіння: призначення, принцип дії, засоби пожежогасіння; установки порошкового пожежогасіння: призначення, принцип дії, механізм гасіння; установки аерозольного пожежогасіння: призначення, принцип дії, засоби пожежогасіння.

Системи протидимного захисту: призначення, що забезпечує, принцип дії. Системи оповіщення людей про пожежу і керування евакуацією: призначення, принцип дії, пріоритет пожежного оповіщення. Системи пожежного спостереження: призначення, принцип дії. Засоби зв'язку: призначення, передача повідомлень.

3. *Протипожежне водопостачання*: призначення. Природні і штучні водойми: використання, кратка характеристика, вимоги до влаштування, під'їзди. Градирня: призначення. Мережі протипожежних трубопроводів: зовнішні мережі протипожежних трубопроводів: призначення, підземні та наземні пожежні гідранти, встановлення пожежних гідрантів на території підприємств; внутрішні мережі протипожежних трубопроводів: призначення, пожежні крани та їх розміщення.

Література для підготовки до лекції № 5.

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

2. НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.

3. НАПБ А.01.001-2014 «Правила пожежної безпеки в Україні, наказ № 1417 від 30.12. 2014 року.

4. ДСТУ EN 2:2014 Класифікація пожеж (EN 2:1992; EN 2:1992/A1:2004, IDT.

5. ДБН В.1.1-7-2002 «Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва».

6. Ткачук К.Н., Халімовській М.О. «Основи охорони праці»: Підручник, - Основа, 2006 р., стор. 373 – 425.

7. Піскун І.П. В.В. Хом'як Охорона праці в сільському господарстві (технічне обслуговування і ремонт сільськогосподарського виробництва). Навчальний посібник, Суми. ВТД «Університетська книга». 2007 р., стор. 342 – 351, 426 – 447.

8. Піскун І.П. А.П. Березовський «Охорона праці в галузі сільського господарства (землевпорядкування, геодезія). Навчальний посібник, Суми. ВТД «Університетська книга». 2006 р., стор. 306 – 324.

9. Яремко З.М. «Безпека життєдіяльності». Навчальний посібник. – Київ. «Центр навчальної літератури», 2005 р., стор. 291 – 296.

10. Рожков А.П. «Відповідальному за пожежну безпеку». Посібник. – Київ. «Пожінформтехніка». 2004 р., стор. 11 – 44, 45 – 102, 167 – 172.

Лекція № 6. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження

Самостійна підготовка.

1. *Зони радіоактивного, хімічного та біологічного зараження:* радіоактивне зараження місцевості: визначення, під час чого відбувається, осередок ядерного поразки та його зони, основні зони пожеж осередку ядерної поразки, джерела радіоактивного забруднення, радіоактивний слід та його характеристика, рівні радіації і доза випромінювання, зони забруднення, застосування іонізуючого випромінювання в мирних цілях, зони радіаційного забруднення при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах та їх характеристика, зони можливого хімічного зараження.

Хімічне зараження місцевості: хімічно небезпечні об'єкти та їх характеристика, осередок хімічного зараження при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах.

Біологічне зараження місцевості: біологічні засоби як засоби масового зараження й ураження людей, тварин, рослин; зона біологічного зараження, осередок біологічного ураження; карантин, обсервація; біологічна зброя.

2. *Превентивні заходи щодо зниження масштабів радіаційного та хімічного впливу на об'єкти господарювання:* заходи від радіаційного і хімічного впливу, принципи радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту, норми радіаційної безпеки України та категорії осіб, що зазнають опромінювання, нормування радіаційної безпеки, що стосуються особливостей опромінення різних категорій осіб, термінові і невідкладні, довгострокові заходи захисту в умовах ранньої фази радіаційної аварії, превентивні заходи щодо зниження масштабів хімічного впливу на об'єкти і території.

Література для підготовки до лекції № 6.

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

2. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інш. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.

3. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.

4. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.

5. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.

Лекція № 7. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій

Самостійна підготовка.

1. *Характеристика зон небезпечних геологічних процесів і явищ:* геологічних процеси та явища: класифікація, землетруси та їх головні характеристики, зсуви, карсти та їх характеристика. Важливі проблеми, що виникають після виникнення небезпечних геологічних процесів і явищ. Ступені руйнування та їх характеристика.

2. *Характеристика зон затоплень, які виникають під час руйнування гідротехнічних споруд:* гідротехнічні споруди як об'єкти підвищеного ризику. Греблі: прорив греблі,

хвиля прориву, висота хвилі прориву та швидкість. Основні наслідки прориву греблі. Затоплення: зона затоплення, параметри зони. Вторинні наслідки аварій гідротехнічних споруд.

3. *Заходи з мінімізації небезпечних наслідків у разі загрози виникнення геологічних процесів і явищ, затоплення:* захист населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, мета заходів. Рятувальні роботи. Угрупування сил і засобів ЦЗ, їх склад: перший, другий ешелон, резерв. Першочергові заходи з мінімізації небезпечних наслідків у разі загрози виникнення геологічних процесів і явищ. Заходи щодо ліквідування небезпеки прориву штучної греблі, природного водосховища. Заходи щодо запобігання можливих раптових проривів на греблях водосховищ: адміністративні, інженерно-технічні. Рекомендації щодо дій населення в умовах загрози руйнування греблі водосховищ.

Література для підготовки до лекції № 7.

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

2. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісеєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інші. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.

3. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.

4. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.

5. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ДИСТАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

Перед виконанням завдань дистанційного навчання студент вивчає матеріал лекцій, який поданий у змісті дисципліни «Цивільний захист». Після вивчення матеріалу лекцій виконує **індивідуальне завдання дистанційного навчання, яке складається з чотирьох блоків завдань:**

Перший блок завдань – питання, які виконуються у індивідуальному завданні дистанційного навчання у текстовому вигляді (два питання) згідно за шифр-кодом. Порядок вибору варіанту за шифр-кодом: передостання цифра у номері залікової книжки студента вибирається згідно наданої таблиці по вертикалі, друга – по горизонталі.

Другий блок завдань – відповіді на питання-тести (30 тестових питань), які необхідно записати у контрольну роботу після першого завдання.

Наприклад:

Питання	Правильні відповіді
Питання № 1.	
Питання № 2.	
Питання № 3.	
Питання № 30.	

Приклад заповнення таблиці для відповідей другого блоку завдань:

Питання № 1.	1.
Питання № 2.	1, 3, 4.
Питання № 3.	1 – 3, 2 – 1, 3 – 2.

Порядок вибору варіантів для виконання другого блоку завдань:

- перший варіант: передостання цифра у номері залікової книжки – непарна, остання – парна;
- другий варіант: передостання цифра у номері залікової книжки – парна, остання – непарна;
- третій варіант: передостання та остання цифра у номері залікової книжки – парна;
- четвертий варіант: передостання та остання цифра у номері залікової книжки – непарна.

Третій блок завдань – у цьому блоці завдань (два завдання) Вам необхідно з декілька запропонованих речень вибрати, на Вашу думку, правильне. Відповіді третього блоку завдань записуються у індивідуальне завдання дистанційного навчання після відповідей другого блоку завдань у таблицю.

Таблиця відповідей третього блоку завдань:

<i>№ завдання</i>	<i>Правильні відповіді</i>
1.	
2.	

Приклад заповнення таблиці для відповідей третього блоку завдань:

<i>№ завдання</i>	<i>Правильні відповіді</i>
1.	1.
2.	1.

Порядок вибору варіантів для виконання третього блоку завдань:

- перший варіант: передостання цифра у номері залікової книжки – непарна, остання – парна;
- другий варіант: передостання цифра у номері залікової книжки – парна, остання – непарна;
- третій варіант: передостання та остання цифра у номері залікової книжки – парна;
- четвертий варіант: передостання та остання цифра у номері залікової книжки – непарна.

Четвертий блок завдань - у цьому блоці відповідей Вам необхідно визначити приналежність пояснень до терміну (два завдання). Відповіді четвертого блоку завдань записуються у індивідуальне завдання дистанційного навчання після відповідей третього блоку завдань у таблицю.

Таблиця відповідей четвертого блоку завдань:

<i>№ завдання</i>	<i>Правильні відповіді</i>
1.	
2.	

Приклад заповнення таблиці для відповідей четвертого блоку завдань:

<i>№ завдання</i>	<i>Правильні відповіді</i>
1.	1, 3, 5.
2.	2, 3, 4.

Порядок вибору варіантів для виконання четвертого блоку завдань:

- перший варіант: передостання цифра у номері залікової книжки – непарна, остання – парна;
- другий варіант: передостання цифра у номері залікової книжки – парна, остання – непарна;
- третій варіант: передостання та остання цифра у номері залікової книжки – парна;
- четвертий варіант: передостання та остання цифра у номері залікової книжки – непарна.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПЕРШОГО БЛОКУ ЗАВДАНЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

1. Технічні засоби оповіщення про пожежу на підприємствах.
2. Зовнішнє протипожежне водопостачання та утримання його в працездатному стані на підприємствах.
3. Внутрішнє протипожежне водопостачання та утримання його в працездатному стані на підприємствах.
4. Первинні засоби пожежогасіння та утримання їх в працездатному стані на підприємствах.
5. Вуглекислотні та порошкові вогнегасники та утримання їх в працездатному стані на підприємствах.
6. Дії у разі виникнення пожежі на підприємствах
7. Загальна характеристика Єдиної державної системи цивільного захисту, мета функціонування, основні завдання.
8. Керівництво, органи управління, координаційні органи Єдиної державної системи цивільного захисту.
9. Постійно діючі функціональні підсистеми Єдиної державної системи цивільного захисту та її ланки.
10. Постійно діючі територіальні підсистеми Єдиної державної системи цивільного захисту та її ланки.
11. Спеціальні комісії з ліквідації наслідків НС державного, регіонального, місцевого та об'єктового рівня.
12. Склад сил цивільного захисту єдиної державної системи, функціональних та територіальних підсистем.
13. Режими функціонування Єдиної державної системи цивільного захисту, їх кратка характеристика.
14. Поняття надзвичайна ситуація, класифікація за характером походження подій та обсягів заподіяних наслідків, обсягів технічних і матеріальних ресурсів, необхідних для їх ліквідації.
15. Сутність і призначення моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій. Основними складовими системи моніторингу надзвичайних ситуацій.
16. Галузевий моніторинг довкілля, Об'єкти та суб'єкти моніторингу.
17. Територіальний моніторинг надзвичайних ситуацій. Заходи моніторингу.
18. Заходи щодо здійснення радіаційного та хімічного спостереження в залежності від режимів функціонування єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.
19. Пости радіаційного та хімічного спостереження, загальна характеристика, призначення.
20. Об'єкт господарювання в системі цивільного захисту держави. Начальник цивільного захисту об'єкта. Орган управління ЦЗ об'єкта.
21. Служби ЦЗ об'єкта та їх функції.
22. Планування цивільного захисту об'єкта. Превентивне та оперативне (аварійне) планування заходів.
23. Повний цикл планування і керування ризиком. Програмно-цільовий підхід при плануванні робіт з попередження і ліквідації наслідків НС.
24. Типи превентивних стратегічних планів при функціонуванні системи управління НС.
25. Загальна характеристика плану цивільного захисту об'єкта, склад, призначення.

26. Загальна характеристика плану реагування на надзвичайну ситуацію, склад, призначення.
27. Загальна характеристика плану цивільного захисту на особливий період, склад, призначення.
28. Загальна характеристика плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій, склад, призначення.
29. Загальна характеристика плану підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу цивільного захисту об'єкта, склад, призначення.
30. Загальні поняття про радіоактивне зараження місцевості.
31. Зони руйнацій при у осередку ядерного поразки, їх кратка характеристика.
32. Зони пожеж у осередку ядерного поразки, їх кратка характеристика.
33. Джерела радіоактивного забруднення. Хмара ядерного вибуху. Радіоактивний слід.
34. Радіоактивне забруднення місцевості радіоактивними речовинами.
35. Зони радіаційного забруднення при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах. Щільність забруднення місцевості радіонуклідами.
36. Поняття про рівні радіації і дози випромінювання.
37. Поняття про гостри променеві хвороби та їх характеристика.
38. Поняття про хронічну променеву хворобу, її характеристика.
39. Поняття про місцеві променеві ураження, їх характеристика.
40. Загальні поняття про хімічне зараження місцевості.
41. Хімічно небезпечні речовини та їх загальна характеристика.
42. Безпека функціонування хімічно небезпечних об'єктів.
43. Загальні поняття про розвиток аварій на хімічно небезпечних об'єктах.
44. Поняття про осередок хімічного зараження, зони можливого хімічного зараження.
45. Загальні поняття про біологічне зараження місцевості.
46. Загальні поняття про зону та осередок біологічного зараження.
47. Загальні поняття про карантин як системи державних заходів для запобігання поширенню інфекційних захворювань.
48. Загальні поняття про обсервацію як системи заходів спостереження за ізольованими людьми, які прибули з осередку, на який наклали карантин.
49. Поняття про радіаційний та хімічний захист.
50. Організація та проведення дозиметричного і хімічного контролю на місцевості.
51. Поняття про радіаційну безпеку та протирадіаційний захист.
52. Принципи радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту.
53. Норми радіаційної безпеки України.
54. Рівні опромінення спеціального персоналу (категорія А), умов його підвищення у разі радіаційної аварії.
55. Рівні опромінення додаткового персоналу (категорія Б).
56. Рівні опромінення населення (категорія В).
57. Радіаційно-гігієнічні рівні медичного опромінення різних груп хворих.
58. Радіаційно-гігієнічні рівні опромінення осіб, що причетні до ліквідації радіаційної аварії, зокрема для персоналу і населення, яке проживає в зоні відчуження.
59. Загальні поняття про термінові і невідкладні заходи захисту в умовах ранньої фази радіаційної аварії.
60. Організаційні превентивні заходи щодо зниження масштабів хімічного впливу на об'єкти і території.
61. Інженерно-технічні превентивні заходи щодо зниження масштабів хімічного впливу на об'єкти і території.
62. Превентивні заходи по захисту працівників щодо зниження масштабів хімічного впливу.
63. Характеристика геологічних процесів які приводять до катастрофічних наслідків.

64. Головні характеристики землетрусів, методи прогнозування землетрусів. Захист від наслідків землетрусів.
65. Проблеми, що виникають після виникнення небезпечних геологічних процесів і явищ та їх характеристика.
66. Призначення та загальна характеристика гідротехнічних споруд.
67. Прорив греблі, її головний вражаючий чинник. Висота хвилі прориву та швидкість її поширення.
68. Наслідки прориву греблі та їх характеристика.
69. Причини руйнування гідротехнічних споруд та їх кратка характеристика.
70. Заходи щодо запобігання можливих раптових проривів на греблях водосховищ.
71. Рекомендації щодо дій населення в умовах загрози руйнування греблі водосховищ.
72. Суб'єкти забезпечення цивільного захисту.
73. Основні принципи здійснення цивільного захисту.
74. Основними завданнями єдиної державної системи цивільного захисту.
75. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері цивільного захисту.
76. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.
77. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері цивільного захисту.
78. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту.
79. Завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту.
80. Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту.
81. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.
82. Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту.
83. Спеціалізовані служби цивільного захисту.
84. Формування цивільного захисту.
85. Добровільні формування цивільного захисту.
86. Оповіщення та інформування про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій.
87. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту.
88. Евакуація населення у разі виникнення загрози аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин.
89. Евакуація населення у разі катастрофічного затоплення місцевості.
90. Евакуація населення у разі виникнення масових лісових і торф'яних пожеж.
91. Загальна евакуація у разі можливого радіоактивного та хімічного забруднення.
92. Загальна евакуація у разі можливого катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд.
93. Державна стандартизація та експертиза у сфері цивільного захисту.
94. Джерела небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру.
95. Забезпечення техногенної безпеки органами державної влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання. Вимоги щодо дотримання техногенної безпеки.
96. Санкції за порушення вимог законодавства з питань техногенної та пожежної безпеки.
97. Режими підвищеної готовності та надзвичайної ситуації.
98. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.
99. Захисних споруди та укриття цивільного захисту, їх кратка характеристика.
100. Біологічний та психологічний захист населення.
101. Медичний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.
102. Забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.
103. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.
104. Навчання працюючого та непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях.

105. Умови і порядок введення та припинення надзвичайного стану.

106. Заходи правового режиму надзвичайного стану.

**ШИФР - КОД ПИТАНЬ ПО ВИКОНАННЮ ПЕРШОГО БЛОКУ ЗАВДАНЬ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»**

Передостання цифра шифту.	Остання цифра шифту.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1; 106.	2; 105.	3; 104.	4; 103.	5; 102.	6; 101.	7; 100.	8; 99.	9; 98.	10; 97.
1	11; 96.	12; 95.	13; 94.	14; 93.	15; 92.	16; 91.	17; 90.	18; 89.	19; 88.	20; 87.
2	21; 86.	22; 85.	23; 84.	24; 83.	25; 82.	26; 81.	27; 80.	28; 79.	29; 78.	30; 77.
3	31; 76.	32; 75.	33; 74.	34; 73.	35; 72.	36; 71.	37; 70.	38; 69.	39; 68.	40; 67.
4	41; 66.	42; 65.	43; 64.	44; 63.	45; 62.	46; 61.	47; 60.	48; 59.	49; 58.	50; 57.
5	51; 56.	52; 55.	53; 54.	19; 98.	28; 106.	13; 24.	32; 93.	25; 71.	6; 81.	33; 55.
6	15; 67.	7; 66.	12; 70.	9; 63.	31; 82.	5; 94.	21; 92.	1; 90.	3; 60.	41; 80.
7	4; 95.	16; 56.	2; 65.	17; 53.	8; 61.	18; 62.	29; 51.	30; 46.	38; 83.	49; 99.
8	27; 97.	78; 91.	40; 89.	69; 88.	79; 86.	44; 105.	42; 101.	26; 77.	23; 100.	20; 102.
9	24; 76.	34; 79.	35; 81.	43; 54.	36; 52.	39; 78.	47; 73.	37; 45.	48; 103.	50; 106.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДРУГОГО БЛОКУ ЗАВДАНЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»**

Тестові завдання

ВАРІАНТ № 1.

№	Питання та передбачаємі відповіді.
1.	<p><i>Який технічний засіб протипожежного захисту забезпечує пожежну безпеку та необхідну ступень вогнестійкості будинків і споруд?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Блискавкозахист. 2. Протипожежні перешкоди. 3. Вогнезахист конструкцій. 4. Системи пожежного спостереження. 5. Системи пожежогасіння.
2.	<p><i>Які протипожежні перешкоди служать для тривалого чи короткочасного перебування людей при появи пожежної небезпеки, сприяють успішному проведенню операцій по рятуванню людей у разі пожежі?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протипожежні стіни, перегородки. 2. Протипожежні двері. 3. Протипожежні зони, тамбури-шлюзи. 4. Протипожежні гребні.
3.	<p><i>Який план розробляється на підприємстві з метою запобігання та реагування на надзвичайну ситуацію техногенного та природного характеру, завчасного планування дій персоналу і сил цивільного захисту об'єкта?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. План цивільного захисту об'єкта. 2. План реагування на надзвичайну ситуацію. 3. План цивільного захисту на особливий період. 4. План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.

4.	<p><i>За який час газова система пожежогасіння локалізує вогнище в будь-якій точці об'єму приміщення?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За 10 - 30 секунд. 2. За 30 - 60 секунд. 3. За 60 - 90 секунд. 4. За 90 - 120 секунд. 5. За 120 - 150 секунд.
5.	<p><i>Який клас пожеж характеризується горінням газоподібних речовин?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клас С. 2. Клас F. 3. Клас В. 4. Клас А. 5. Клас D.
6.	<p><i>Що входить до повного циклу планування і керування ризиком?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обов'язковість завчасної реалізації заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. 2. Збереження повноти і комплексності обліку всіх зв'язків і наявних сил, засобів цивільного захисту. 3. Ефективне і комплексне використання наявних сил і засобів, які призначені для запобігання надзвичайним ситуаціям. 4. Прогноз ризику (наслідків надзвичайних ситуацій) шляхом формування сценаріїв розвитку ситуації.
7.	<p><i>При якому виді пожежогасіння в якості вогнегасної речовини використовують вогнегасну речовину з високою інгібуючою властивістю?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пінному пожежогасінні. 2. Порошковому пожежогасінні. 3. Газовому пожежогасінні. 4. Аерозольному пожежогасінні. 5. Водяному пожежогасінні.
8.	<p><i>Які приміщення згідно з Правилами улаштування електропристроїв відносяться до вибухонебезпечних зон?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приміщення класу В-I. 2. Приміщення класу П-I. 3. Приміщення класу П-II. 4. Приміщення класу П-III. 5. Приміщення класу П-IV.
9.	<p><i>Речовини та матеріали, нездатні до горіння чи обуглювання у повітрі під впливом вогню або високої температури, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Негорючі. 2. Важкогорючі. 3. Горючі. 4. Легкозаймісті. 5. Важкозаймісті.
10.	<p><i>До якої ступені вогнестійкості відносять будівлі, до несучих і огорожувальних конструкцій яких не пред'являються вимоги щодо межі вогнестійкості та межі поширення вогню?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V ступені. 2. IV ступені. 3. III ступені. 4. II ступені. 5. I ступені.

11.	<p><i>Який технічний засіб протипожежного захисту відносять до пожежного інвентарю?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пожежні ломы. 2. Пожежні відра. 3. Пожежні сокири. 4. Багор пожежний.
12.	<p><i>Який надлишковий тиск не призводить до руйнування основних будівельних конструкцій, технологічного обладнання?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тиск 3 кПа. 2. Тиск 5 кПа. 3. Тиск 8 кПа. 4. Тиск 10 кПа.
13.	<p><i>Час, протягом якого конструкція може витримати дію вогню, а потім вже починається деформація, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибухонебезпечна зона. 2. Категорія за пожежною безпекою. 3. Пожежонебезпечна зона. 4. Межа вогнестійкості.
14.	<p><i>У яких системах протипожежного захисту використовують спринклерні установки?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи пожежної сигналізації. 2. Системи протидимного захисту. 3. Системи пожежогасіння. 4. Системи оповіщення людей про пожежу. 5. Системи пожежного спостереження.
15.	<p><i>Кому підпорядковується керівник підприємства в оперативному відношенні з питань цивільного захисту об'єкта?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Своєму старшому начальнику (міністерства чи відомства). 2. Начальнику цивільного захисту міста чи району. 3. Начальнику штаба з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту об'єкта. 4. Начальнику державної служби України надзвичайних ситуацій міста, де розташований об'єкт.
16.	<p><i>Правовою основою законодавства щодо цивільного захисту є:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України. 2. Кодекс цивільного захисту України. 3. Закон України «Про основи національної безпеки України». 4. Постанова КМУ № 11 «Положення про єдину державну систему цивільного захисту». 5. Усі перераховані вище нормативні акти України.
17.	<p><i>Який режим функціонування єдиної державної системи цивільного захисту встановлюється тимчасово у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем, на якій введено правовий режим?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повсякденного функціонування. 2. Підвищеної готовності. 3. Надзвичайної ситуації. 4. Надзвичайного стану.

18.	<p><i>Постійно діючими органами управління цивільного захисту, до повноважень яких належать питання організації та здійснення заходів цивільного захисту на державному рівні є:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кабінет Міністрів України. 2. Державна служба України надзвичайних ситуацій. 3. Центральні органи виконавчої влади, що створюють функціональні підсистеми. 4. Усі перераховані вище органи управління цивільного захисту.
19.	<p><i>Що є складовою системою моніторингу надзвичайних ситуацій?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ідентифікація досліджуваного об'єкта господарювання як об'єкта підвищеної небезпеки. 2. Територіальне поширення та обсяги технічних і матеріальних ресурсів, які необхідні для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. 3. Уніфікація методики спостережень і лабораторних аналізів, приладів і систем контролю за надзвичайними ситуаціями. 4. Підготовка та утримання в готовності органів управління сил і засобів до дій у надзвичайних ситуацій.
20.	<p><i>У якому режимі здійснюється постійне спостереження за радіаційною та хімічною обстановкою в зонах надзвичайних ситуацій?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У режимі повсякденної діяльності. 2. У режимі підвищеної готовності. 3. У режимі діяльності за надзвичайних ситуацій. 4. У режимі діяльності надзвичайного стану.
21.	<p><i>Основною ланкою в системі цивільного захисту держави є:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт господарювання. 2. Штаб з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту. 3. Служби цивільного захисту об'єкту господарювання. 4. Начальник цивільного захисту об'єкта.
22.	<p><i>Хто має право віддавати розпорядження з питань цивільного захисту від імені начальника цивільного захисту об'єкту?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заступник начальника цивільного захисту об'єкта. 2. Начальники служб цивільного захисту об'єкта відповідно до своїх компетентностей. 3. Начальник штабу цивільного захисту об'єкта. 4. Керівник підприємства.
23.	<p><i>Територія, заражена біологічними збудниками захворювань у небезпечних для людей, тварин або рослин межах, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона біологічного зараження. 2. Осередок біологічного ураження. 3. Карантин. 4. Обсервація.
24.	<p><i>Які особи за нормами радіаційної безпеки України відносяться до категорії А (спеціальний персонал)?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Решта населення країни. 2. Особи, що безпосередньо не проводять робіт з джерелами іонізуючого випромінювання, проте у зв'язку з розташуванням робочих місць у приміщеннях або на промислових майданчиках об'єктів з радіаційно-ядерними технологіями можуть зазнати додаткового опромінення.

	3. Особи, які постійно чи тимчасово працюють безпосередньо з джерелами іонізуючого випромінювання.
25.	<p><i>До якого принципу радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту відносять індивідуальні дози які мають бути настільки низькими, наскільки це можливо із врахуванням економічних і соціальних чинників?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип виправданості. 2. Принцип не перевищення. 3. Принцип оптимізації.
26.	<p><i>До найбільш небезпечних геологічних процесів відносять:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Карсти. 2. Прорив греблі. 3. Затоплення. 4. Землетруси.
27.	<p><i>Які роботи при ліквідації аварій відносять до рятувальних робіт?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прокладку колонних шляхів і пристрій проїздів в завалах і зонах зараження. 2. Розвідку маршрутів висунення сил цивільного захисту і ділянок робіт. 3. Локалізацію аварій на газових мережах для створення хороших умов проведення рятувальних робіт. 4. Відновлення і ремонт ліній зв'язку і енергетичних мереж в цілях проведення рятувальних робіт.
28.	<p><i>До якої ступені руйнування відносять руйнування всіх елементів будівель, у тім числі й підвальних приміщень, ураження людей, що знаходяться в них, збитки від яких становлять більше 70% вартості основних виробничих фондів?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сильні руйнування. 2. Повні руйнування. 3. Середні руйнування. 4. Слабкі руйнування.
29.	<p><i>Яким органом встановлюється порядок класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями в Україні?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Верховною Радою України. 2. Кабінетом Міністрів України. 3. Президентом України. 4. Національною Радою з питань безпечної життєдіяльності населення.
30.	<p><i>Який режим функціонування єдиної державної системи цивільного захисту встановлюється тимчасово у разі виникнення надзвичайної ситуації у повно-му обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем за рішенням Кабінету Міністрів України?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повсякденного функціонування. 2. Підвищеної готовності. 3. Надзвичайної ситуації. 4. Надзвичайного стану.

ВАРІАНТ № 2.

№	Питання та передбачаємі відповіді.
1.	<p>Які установки водяної системи пожежогасіння призначені для гасіння пожеж на всій площі приміщення?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інфрачервоні установки. 2. Спринклерні установки. 3. Дренчерні установки. 4. Газові установки. 5. Генераторні установки.
2.	<p>Речовини та матеріали, що здатні спалахувати, тліти чи обуглюватись у повітрі від джерела запалювання, але нездатні самостійно горіти чи обуглюватись після його видалення, це:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Негорючі. 2. Важкогорючі. 3. Горючі. 4. Легкозаймисті. 5. Важкозаймисті.
3.	<p>Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту здійснюється:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Радою національної безпеки і оборони України. 2. Оперативно-черговими службами державного центру управління в надзвичайних ситуаціях ДСНС. 3. Єдиною державною системою цивільного захисту. 4. Центральними органами виконавчої влади, що створюють функціональні під-системи цивільного захисту. 5. Усі перераховані вище органи влади України.
4.	<p>Який час потрібен порошковій системі пожежогасіння для подачі вогнегасної речовини на гасіння пожежі?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 25 секунд. 2. 35 секунд. 3. 45 секунд. 4. 50 секунд. 5. 60 секунд.
5.	<p>До якої категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою відносять виробничі приміщення та будівлі у яких є наявність речовин та матеріалів, здатних вибухати і горіти з розрахунковим надлишковим тиском вибуху більше, ніж 5 кПа?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Категорії В. 2. Категорії Д. 3. Категорії Б. 4. Категорії Г. 5. Категорії Е.
6.	<p>Який орган утворюється Кабінетом Міністрів України для координації діяльності центральних органів виконавчої влади, пов'язаної з захистом населення і територій, запобіганням і реагуванням на надзвичайні ситуації?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національну Раду з питань безпечної життєдіяльності населення. 2. Оперативно-чергові служби центрів управління з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій територіальних органів ДСНС. 3. Спеціальні комісії з ліквідації надзвичайної ситуації. 4. Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

7.	<p><i>Якого компоненту необхідно більше для утворення хімічної піни при гасінні пожеж пінними вогнегасниками?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Води. 2. Вуглекислого газу. 3. Піноутворювача.
8.	<p><i>До якого класу пожеж відносять горіння легкозаймистих горючих рідин?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клас С. 2. Клас В. 3. Клас F. 4. Клас А. 5. Клас D.
9.	<p><i>Для координації робіт з ліквідації конкретної надзвичайної ситуації та її наслідків на державному та регіональному рівнях утворюються:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комісії з питань надзвичайних ситуацій. 2. Спеціальні комісії з ліквідації надзвичайної ситуації. 3. Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. 4. Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.
10.	<p><i>До якого класу пожежонебезпечної зони відносять зони приміщення, у яких застосовуються або зберігаються горючі рідини з температурою спалаху вище 61°C?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клас П-I. 2. Клас П-II. 3. Клас П-III. 4. Клас В-I. 5. Клас В-II.
11.	<p><i>Який пожежний інструмент призначений для розборки даху при гасінні пожеж, стін, перегородок та інших частин будівлі, що горять?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Багор пожежний. 2. Пожежні сокири. 3. Вогнегасники. 4. Пожежні ломы.
12.	<p><i>На якій відстані уздовж доріг та проїздів на території підприємства встановлюють пожежні гідранти?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На відстані не далі 100 м один від одного. 2. На відстані не далі 150 м один від одного. 3. На відстані не далі 200 м один від одного. 4. На відстані не далі 250 м один від одного. 5. На відстані не далі 300 м один від одного.
13.	<p><i>До якого газо- пилоповітряного вибухонебезпечного середовища відносять простір, у якому під час нормальної експлуатації ймовірна поява пилу у вигляді хмари в кількості, достатній для утворення суміші з повітрям вибухонебезпечної концентрації?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибухонебезпечної зони класу 20. 2. Вибухонебезпечної зони класу 21. 3. Вибухонебезпечної зони класу 22.

14.	<p><i>Принцип дії якого вогнегасника ґрунтується на фізико-хімічних процесах, що вилучають енергію тепла з нагрітих предметів, що дозволяє швидко знизити температуру у зоні горіння?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аерозольного вогнегасника. 2. Пінного вогнегасника. 3. Порошкового вогнегасника. 4. Вуглекислотного вогнегасника.
15.	<p><i>Хто здійснює керівництво єдиною державною системою цивільного захисту?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Президент України. 2. Рада національної безпеки і оборони України. 3. Кабінет Міністрів України. 4. Державна служба України надзвичайних ситуацій.
16.	<p><i>Координаційними органами управління цивільного захисту на загальнодержавному рівні є:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кабінетом Міністрів України. 2. Рада національної безпеки і оборони України. 3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. 4. Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.
17.	<p><i>Позаштатне спеціалізоване формування, яке здійснює збирання, оброблення, передавання і збереження інформації про стан радіаційної та хімічної обстановки, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахунково-аналітична група. 2. Пост радіаційного та хімічного спостереження. 3. Підсистема спостереження і лабораторного контролю. 4. Пункт стаціонарної мережі на об'єктах захоронення радіоактивних та хімічних відходів.
18.	<p><i>У якому режимі здійснюється періодичний візуальний контроль за станом довкілля щодо хімічної обстановки?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У режимі повсякденної діяльності. 2. У режимі підвищеної готовності. 3. У режимі діяльності за надзвичайних ситуацій. 4. У режимі діяльності надзвичайного стану.
19.	<p><i>Чим забезпечується сталість функціонування підприємств?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моніторингом та прогнозуванням надзвичайних ситуацій. 2. Формуванням цілей і критеріїв керування ризиком. 3. Завчасною розробкою план заходів. 4. Створенням служб цивільного захисту об'єкту.
20.	<p><i>Що є настановою для організованих дій з метою підготовки об'єкта до захисту в надзвичайних умовах?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кодекс цивільного захисту України. 2. Постанова КМУ № 11 «Положення про єдину державну систему цивільного захисту». 3. Постанова КМУ № 1052 «Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій». 4. Планування цивільного захисту об'єкта.

21.	<p><i>Хто організовує і забезпечує повсякденне керівництво виконанням завдань цивільного захисту на об'єкті?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Начальник цивільного захисту об'єкту. 2. Штаб з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту. 3. Спеціалісти, які входять до складу штабу цивільного захисту об'єкта. 4. Керівник підприємства.
22.	<p><i>Що утворюється на місцевості при ядерному вибуху?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона надзвичайно небезпечного зараження. 2. Зона посиленого радіаційного контролю. 3. Зона суцільних пожеж. 4. Осередок ядерного поразки.
23.	<p><i>Система заходів спостереження за ізольованими людьми, які прибули з осередку, на який наклали карантин, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Карантин. 2. Обсервація. 3. Осередок біологічного ураження. 4. Зона біологічного зараження.
24.	<p><i>Зона хімічного зараження, на зовнішній межі якої 50% людей отримують вражаючу токсичні дози, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона відчуждження. 2. Зона зараження. 3. Зона небезпечного зараження. 4. Зона надзвичайно небезпечного зараження.
25.	<p><i>До якого принципу радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту відносять рівні опромінення від усіх видів господарювання, які не перевищують встановлений ліміт дози?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип не перевищення. 2. Принцип оптимізації. 3. Принцип виправданості.
26.	<p><i>Яка зона у осередку ядерного поразки характеризується надлишковим тиском у фронті ударної хвилі від 30 до 20кПа, середньою руйнацією будівель і споруд, повною руйнацією дерев'яних будівель, утворюванням окремих завалів і суцільних пожеж?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона сильних руйнацій. 2. Зона повних руйнацій. 3. Зона слабких руйнацій. 4. Зона середніх руйнацій.
27.	<p><i>Які особи за нормами радіаційної безпеки України відносяться до категорії Б (додатковий персонал)?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Решта населення країни. 2. Особи, що безпосередньо не проводять робіт з джерелами іонізуючого випромінювання, проте у зв'язку з розташуванням робочих місць у приміщеннях або на промислових майданчиках об'єктів з радіаційно-ядерними технологіями можуть зазнати додаткового опромінення. 3. Особи, які постійно чи тимчасово працюють безпосередньо з джерелами іонізуючого випромінювання.

28.	<p><i>Що є головним вражаючим чинником при прориві греблі?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Втрата фізичної стійкості елементів конструкцій. 2. Хвиля прориву. 3. Перелив води через гребінь. 4. Хімічна чи механічна суфозія ґрунтів основи.
29.	<p><i>Результат зміщення порід на схилах, що відбувається під впливом гравітації, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Землетрус. 2. Карст. 3. Зсув. 4. Гідралічний удар.
30.	<p><i>Загальна енергія землетрусу характеризує:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глибину осередка землетрусів. 2. Магнітуду землетрусу. 3. Інтенсивність енергії на поверхні землі землетрусу. 4. Коливання земної кори.

ВАРІАНТ № 3.

№	Питання та передбачаємі відповіді.
1.	<p><i>Який вогнегасник застосовує ендотермічну реакцію, яка супроводжується поглинанням тепла, при гасінні речовин та матеріалів?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вуглекислотні вогнегасники. 2. Порошкові вогнегасники. 3. Пінні вогнегасники. 4. Аерозольні вогнегасники.
2.	<p><i>У якій зоні радіаційного забруднення при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах дозволено без обмеження збирання грибів, ягід, сіна, та лікарських рослин, але обов'язково необхідно перевірити на вміст у них радіонуклідів?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зоні відчуждження. 2. Зоні гарантованого добровільного відселення. 3. Зоні посиленого радіаційного контролю. 4. Зоні періодичного радіаційного контролю.
3.	<p><i>Рідини, які мають температуру спалаху, що не перевищує 61 °C у закритому тиглі, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Легкозаймисті рідини. 2. Горючі рідини. 3. Негорючі рідини. 4. Важкозаймисті рідини.
4.	<p><i>Що формується на місцевості в процесі розвитку аварії на хімічно-небезпечному об'єкті?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона надзвичайно небезпечного зараження. 2. Зона посиленого хімічного контролю. 3. Зона хімічно-небезпечних пожеж. 4. Осередок хімічного зараження.

5.	<p><i>До якої ступені вогнестійкості відносять будівлі з несучими негорючими та огорожувальними важкогорючими конструкціями (перекриття, перекриття, перегородки), з межею вогнестійкості 0,25 - 2 години?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I ступені. 2. II ступені. 3. III ступені. 4. IV ступені. 5. V ступені.
6.	<p><i>Які технічні засоби протипожежного захисту призначені для забезпечення умов безпечної евакуації людей у випадку виникнення пожежі?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи протидимного захисту. 2. Системи оповіщення людей про пожежу і керування евакуацією. 3. Системи пожежного спостереження. 4. Системи пожежної сигналізації. 5. Системи пожежогасіння.
7.	<p><i>Речовини та матеріали, що здатні самозайматися, а також спалахувати, тліти чи обуглюватися від джерела запалювання та самостійно горіти після його видалення, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Негорючі. 2. Важкогорючі. 3. Горючі. 4. Легкозаймисті. 5. Важкозаймисті.
8.	<p><i>Що є одним з найефективніших первинних засобів пожежогасіння?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи пожежогасіння. 2. Вогнегасники. 3. Спринклерні установки. 4. Дренчерні установки. 5. Все, що перераховане вище.
9.	<p><i>До якого класу пожежонебезпечної зони відносять зони, розміщені зовні приміщень, у яких застосовуються або зберігаються горючі рідини, а також тверді горючі речовини?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клас П-I. 2. Клас П-II. 3. Клас П-III. 4. Клас В-I. 5. Клас В-II.
10.	<p><i>Які показчики не встановлюються біля місць розташування пожежних водойм?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Показчики з нанесеними на них літерним індексом пожежного водоймища. 2. Показчики з відстанню до захищеного об'єкту. 3. Показчики з цифровими значеннями запасу води в кубічних метрах. 4. Показчики з кількості пожежних автомобілів, які можуть одночасно встановлюватися на майданчику біля вод.
11.	<p><i>На якій відстані від стін виробничого приміщення й поблизу перехрестя доріг встановлюють пожежні гідранти?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Не далі як за 1 м. 2. Не далі як за 3 м. 3. Не далі як за 5 м. 4. Не далі як за 7 м. 5. Не далі як за 10 м.

12.	<p><i>Який клас пожеж характеризується застосуванням речовин, які використовують для приготування їжі (рослинних і тваринних олій та жирів) і містяться в кухонних приладах?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клас С. 2. Клас F. 3. Клас B. 4. Клас A. 5. Клас D.
13.	<p><i>Що не можна гасити піною?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електричні установки, що загорілися. 2. Електромережі, що перебувають під напругою. 3. Лужні метали натрію й калію. 4. Спирти. 5. Все те, що перераховане вище.
14.	<p><i>До якої категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою відносять виробничі приміщення та будівлі, які характеризуються наявністю горючих матеріалів і речовин, здатних тільки горіти?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Категорії В. 2. Категорії Д. 3. Категорії Б. 4. Категорії Г. 5. Категорії Е.
15.	<p><i>Як необхідно навішувати на вертикальні конструкції вогнегасники?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника. 2. На висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до верхнього торця вогнегасника. 3. На висоті не більше 2,0 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника. 4. На висоті не більше 2,0 м від рівня підлоги до верхнього торця вогнегасника.
16.	<p><i>Хто здійснює безпосереднє керівництво діяльністю єдиною державною системою цивільного захисту?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Президент України. 2. Рада національної безпеки і оборони України. 3. Кабінет Міністрів України. 4. Державна служба України надзвичайних ситуацій.
17.	<p><i>Який орган утворюється Кабінетом Міністрів України для координації діяльності центральних органів виконавчої влади, пов'язаної з техногенно-екологічною безпекою?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національну Раду з питань безпечної життєдіяльності населення. 2. Оперативно-чергові служби центрів управління з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій територіальних органів ДСНС. 3. Спеціальні комісії з ліквідації надзвичайної ситуації. 4. Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

18.	<p><i>Для координації робіт з ліквідації конкретної надзвичайної ситуації та її наслідків на державному рівні утворюється:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. 2. Спеціальна комісія з ліквідації надзвичайної ситуації. 3. Оперативно-чергова служба державного центру управління в надзвичайних ситуаціях. 4. Оперативно-чергові служби центральних органів виконавчої влади.
19.	<p><i>Надзвичайні ситуації які можуть виникати на території України і здійснювати негативний вплив на функціонування об'єктів економіки та життєдіяльність населення залежно від характеру походження подій поділяються на:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політичного, економічного, національного, релігійного, ідеологічного характеру. 2. Техногенного, природного, соціального, воєнного характеру. 3. Державний, регіональний, місцевий, об'єктовий рівень. 4. Технічного, природного, антропогенного характеру.
20.	<p><i>Радіаційне та хімічне спостереження у режимах підвищеної готовності та діяльності за надзвичайних ситуацій здійснюється:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диспетчерськими службами. 2. Постами радіаційного та хімічного спостереження. 3. Підсистемами спостереження і лабораторного контролю. 4. Формуваннями які перераховані у пунктах № 1, № 2. 5. Формуваннями які перераховані у пунктах № 1, № 2, № 3.
21.	<p><i>За якої кількості працюючих на підприємстві роботодавець створює службу охорони праці?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На підприємстві з кількістю працюючих 100 і більше осіб. 2. На підприємстві з кількістю працюючих 75 і більше осіб. 3. На підприємстві з кількістю працюючих 50 і більше осіб. 4. На підприємстві з кількістю працюючих 20 і більше осіб.
22.	<p><i>Хто керує діями органів і сил цивільного захисту при проведенні рятувальних робіт на підприємстві?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Начальник цивільного захисту об'єкту. 2. Начальник штабу цивільного захисту об'єкта. 3. Спеціалісти, які входять до складу штабу цивільного захисту об'єкта. 4. Заступник начальника цивільного захисту об'єкта, який відповідає за інженерно-технічне забезпечення. 5. Посадові особи, які перераховані у пунктах № 2, № 3.
23.	<p><i>Що входить до повного циклу планування і керування ризиком?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вільний доступ до інформації щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. 2. Урахування реальної небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій. 3. Пріоритетність завдань, спрямованих на рятування життя та збереження здоров'я людей і довкілля. 4. Тактичне планування альтернативних відповідних дій на виникаючі погрози надзвичайних ситуацій.

24.	<p><i>Чим забезпечується найбільш повне та організоване виконання заходів цивільного захисту на підприємстві, щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моніторингом та прогнозуванням надзвичайних ситуацій. 2. Формуванням цілей і критеріїв керування ризиком. 3. Завчасною розробкою план заходів. 4. Створенням служб цивільного захисту об'єкту.
25.	<p><i>Органом управління цивільного захисту об'єкту є:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Штаб з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту. 2. Сили і засоби цивільного захисту. 3. Служби цивільного захисту. 4. Всі структури, які перераховані вище.
26.	<p><i>Зона хімічного зараження, на зовнішній межі якої люди відчують дискомфорт, починається загострення хронічних захворювань або з'являються перші ознаки інтоксикації, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона відчуждження. 2. Зона зараження. 3. Зона небезпечного зараження. 4. Зона надзвичайно небезпечного зараження.
27.	<p><i>Яка зона у осередку ядерного поразки характеризується надлишковим тиском у фронті повітряної ударної хвилі 50кПа та більше, повним руйнуванням житлових і промислових споруд, підземних комунальних і енергетичних мереж, утворюванням суцільних завалів?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона сильних руйнацій. 2. Зона повних руйнацій. 3. Зона слабких руйнацій. 4. Зона середніх руйнацій.
28.	<p><i>Сукупність наслідків впливу вражаючих факторів надзвичайної ситуації, у результаті яких виникають пожежі, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тривалість горіння. 2. Масштаб та щільність пожежі. 3. Пожежна обстановка. 4. Стале горіння.
29.	<p><i>Система державних заходів, які проводяться в епідемічному (епізоотичному, епіфітотичному) осередку для запобігання поширенню інфекційних захворювань із вогнища ураження та для повної ізоляції і ліквідації його, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Карантин. 2. Обсервація. 3. Осередок біологічного ураження. 4. Зона біологічного зараження.
30.	<p><i>Що є початковою фазою гідродинамічної аварії?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Швидкість просування хвилі прориву. 2. Хвиля прориву. 3. Прорив греблі. 4. Некерований потік води водосховища з верхнього б'єфу через проран в нижній б'єф.

ВАРІАНТ № 4.

№	Питання та передбачаємі відповіді.
1.	<p>Які перешкоди служать для виділення небезпечних зон, які являють пожежну небезпеку від безпечних у виробничих будівлях?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протипожежна стіні. 2. Протипожежні перегородки. 3. Протипожежні перекриття. 4. Протипожежні зони, тамбури-шлюзи.
2.	<p>Горючі матеріали, які займаються від порівняно потужного джерела запалювання, це:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Важкозаймисті матеріали. 2. Негорючі матеріали. 3. Важкогорючі матеріали. 4. Горючі матеріали. 5. Легкозаймисті матеріали.
3.	<p>До якого класу пожеж відносять горіння металів?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клас D. 2. Клас F. 3. Клас B. 4. Клас C. 5. Клас A.
4.	<p>До якого класу вибухонебезпечної зони відносять зони приміщень, у яких виділяються горючі гази й пари у такій кількості, що можуть утворювати з повітрям або іншими окислювачами вибухонебезпечні суміші за нормальних умов роботи?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клас В-I. 2. Клас В-II. 3. Клас П-I. 4. Клас П-II. 5. Клас П-III.
5.	<p>До якої категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою відносять виробничі приміщення та будівлі, які характеризуються відсутністю горючих матеріалів, але при цьому в процесах використовуються високі температури?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Категорії Е. 2. Категорії Г. 3. Категорії Б. 4. Категорії Д. 5. Категорії В.
6.	<p>Якого вогнегасного ефекту не має у порошковому гасінні?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охолоджуючого ефекту. 2. Інгібіторного ефекту. 3. Ізольуючого ефекту. 4. Механічного ефекту. 5. Виштовхуючого ефекту.

7.	<p><i>На чому заснований ефект гасіння порошком?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вуглекислота шляхом розбавлення знижує концентрацію кисню в повітрі зони горіння. 2. Вуглекислота охолоджує зону горіння або речовину до рівня, при якому подальший розвиток пожежі стає неможливим. 3. Вуглекислота інгібує горіння, тобто його уповільнює. 4. Вуглекислота запобігає доступу кисню до вогнища.
8.	<p><i>Який пожежний інвентар призначений для гасіння невеликих осередків пожеж в початковій стадії пожежі шляхом припинення доступу кисню?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вогнетривкі покривала. 2. Ящик з піском. 3. Бочка з водою. 4. Вогнегасники.
9.	<p><i>У якій зоні радіаційного забруднення при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах повинен бути обов'язковий дозиметричний контроль заготовлених грибів, ягід, сіна, та лікарських рослин?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зоні відчуження. 2. Зоні гарантованого добровільного відселення. 3. Зоні посиленого радіаційного контролю. 4. Зоні періодичного радіаційного контролю.
10.	<p><i>До якого газо- пилоповітряного вибухонебезпечного середовища відносять простір, де можуть утворюватись пилові шари непередбаченої або надмірної товщини?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибухонебезпечної зони класу 20. 2. Вибухонебезпечної зони класу 21. 3. Вибухонебезпечної зони класу 22.
11.	<p><i>Рідини, які мають температуру спалаху понад 61 °С у закритому тиглі або 66 °С у відкритому тиглі, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Легкозаймисті рідини. 2. Горючі рідини. 3. Негорючі рідини. 4. Важкозаймисті рідини.
12.	<p><i>Який пожежний інструмент призначений для проведення аварійно-рятувальних робіт при гасінні пожежі, розчистки місць пожежі та інших пожежних робіт?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пожежні лопи. 2. Багор пожежний. 3. Пожежні сокири. 4. Вогнегасники.
13.	<p><i>До якого класу пожеж відносять горіння металів?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клас D. 2. Клас F. 3. Клас B. 4. Клас C. 5. Клас A.
14.	<p><i>Які розміри повинні бути у майданчика (пірса) який влаштовується перед природними джерелами водопостачання?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Не менше 6 × 6 метрів. 2. Не менше 12 × 12 метрів. 3. Не менше 15 × 15 метрів. 4. Не менше 20 × 20 метрів.

15.	<p><i>До якої ступені вогнестійкості відносять будівлі з несучими та огорожувальними негорючими конструкціями, з межею вогнестійкості 0,5 - 2,5 годин?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I ступені. 2. II ступені. 3. III ступені. 4. IV ступені. 5. V ступені.
16.	<p><i>Які роботи при ліквідації аварій відносять до рятувальних робіт?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Локалізацію аварій на енергетичних мережах для створення хороших умов проведення рятувальних робіт. 2. Відновлення і ремонт захисних споруд для людей у разі повторних надзвичайних ситуацій. 3. Зміцнення або обвалення конструкцій будівель і споруд, що перешкоджають безпечному проведенню рятувальних робіт. 4. Локалізацію і гасіння пожеж на маршрутах висунення і ділянках робіт.
17.	<p><i>Які заходи необхідно вживати у разі небезпеки прориву природної греблі?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Регулювати стік води. 2. Забезпечити транзитний пропуск води. 3. Викликати прорив у менш небезпечному напрямку. 4. Форсувати спрацювання водосховища. 5. Всі заходи, які перераховані вище.
18.	<p><i>У якій зоні радіаційного забруднення при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах вводиться особливий режим сільського господарства, а саме обмеження обробки землі, перехід сільського господарства на вирощування технічних культур?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зоні відчуження. 2. Зоні гарантованого добровільного відселення. 3. Зоні посиленого радіаційного контролю. 4. Зоні періодичного радіаційного контролю.
19.	<p><i>Які роботи при ліквідації аварій відносять до невідкладних робіт?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розтин зруйнованих, пошкоджених і завалених споруд і порятунк людей, що знаходяться в них. 2. Локалізація аварій на водопровідних, каналізаційних мережах для створення хороших умов проведення рятувальних робіт. 3. Виведення населення з небезпечних зон в безпечні райони. 4. Санітарна обробка людей, ветеринарна обробка сільськогосподарських тварин, засобів захисту і одягу, продовольства, води, фуражу.
20.	<p><i>Що не може бути причиною руйнування гідротехнічних споруд?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дії природних сил, сейсмічні та хвильові дії. 2. Зосереджена фільтрація води крізь тіло споруди. 3. Розрахунковий час приходу гребеня і фронту хвилі прориву до відповідного створу. 4. Хімічна чи механічна суфозія ґрунтів основи.

21.	<p><i>Які особи за нормами радіаційної безпеки України відносяться до категорії В (населення)?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Решта населення країни. 2. Особи, що безпосередньо не проводять робіт з джерелами іонізуючого випромінювання, проте у зв'язку з розташуванням робочих місць у приміщеннях або на промислових майданчиках об'єктів з радіаційно-ядерними технологіями можуть зазнати додаткового опромінення. 3. Особи, які постійно чи тимчасово працюють безпосередньо з джерелами іонізуючого випромінювання.
22.	<p><i>Система державних заходів, яка передбачає ізоляцію колективу, всередині якого виникли інфекційні хвороби, з госпіталізацією хворих, обсервацією тих, хто був у контакті з ними, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Карантин. 2. Обсервація. 3. Осередок біологічного ураження. 4. Зона біологічного зараження.
23.	<p><i>Зона хімічного зараження, на зовнішній межі якої 50% людей отримують смертельні токсичні дози, це:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона надзвичайно небезпечного зараження. 2. Зона відчуження. 3. Зона зараження. 4. Зона небезпечного зараження.
24.	<p><i>У якій зоні радіаційного забруднення при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах вводиться особливий режим сільського господарства, а саме обмеження обробки землі, перехід сільського господарства на вирощування технічних культур?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зоні відчуження. 2. Зоні гарантованого добровільного відселення. 3. Зоні посиленого радіаційного контролю. 4. Зоні періодичного радіаційного контролю.
25.	<p><i>Яка зона у осередку ядерного поразки характеризується надлишковим тиском у фронті ударної хвилі від 50 до 30кПа, сильно зруйнованими промисловими спорудами, комунальними й енергетичними мережами, утворюванням місцевих і суцільних завалів, виникненням суцільних пожеж?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зона сильних руйнацій. 2. Зона повних руйнацій. 3. Зона слабких руйнацій. 4. Зона середніх руйнацій.
26.	<p><i>Від яких факторів залежить безпека функціонування хімічно небезпечних об'єктів?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фізико-хімічних властивостей сировини. 2. Характеру технологічного процесу. 3. Ефективності засобів проти аварійного захисту. 4. Від всіх факторів разом, які перераховані вище.

27.	<p><i>До якого принципу радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту відносять будь-яку практичну діяльність, що супроводжується опроміненням людей, яка приносить більше користі опроміненим особам в цілому, порівняно із завданою шкодою?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип виправданості. 2. Принцип не перевищення. 3. Принцип оптимізації.
28.	<p><i>Який план визначає організацію і порядок виконання заходів цивільного захисту на мирний час з метою запобігання або зменшення можливих втрат від важких виробничих аварій, катастроф, і стихійних лих?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. План цивільного захисту об'єкта. 2. План реагування на надзвичайну ситуацію. 3. План цивільного захисту на особливий період. 4. План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.
29.	<p><i>Хто є першим заступником начальника цивільного захисту об'єкта?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перший заступник керівника підприємства. 2. Начальник штабу цивільного захисту об'єкта. 3. Заступник начальника цивільного захисту об'єкта, який відповідає за евакуацію, матеріально-технічне постачання. 4. Керівник підрозділу на базі якого створені служби цивільного захисту об'єкту.
30.	<p><i>Хто готує формування служб (команди, групи, ланки) і керує ними при виконанні робіт при надзвичайних ситуаціях?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Керівник підприємства. 2. Начальники структурних підрозділів підприємства, на базі яких вони утворені. 3. Начальник цивільного захисту об'єкту. 4. Начальник штабу цивільного захисту об'єкта. 5. Заступник начальника цивільного захисту об'єкта 6. Посадові особи, які перераховані у пунктах № 1, № 4.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТРЕТЬОГО БЛОКУ ЗАВДАНЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

У цьому блоку завдань Вам необхідно з декілька пропонованих речень вибрати, на Вашу думку, правильне. Визначену Вами відповідь позначте цифрою у таблиці для правильних відповідей третього блоку завдань.

ВАРІАНТ № 1.

Перше завдання:

1. Керівництво ЄДСЦЗ здійснює - Державна служба України надзвичайних ситуацій. Безпосереднє керівництво діяльністю здійснює Кабінет Міністрів України.
2. Керівництво ЄДСЦЗ здійснює - Кабінет Міністрів України. Безпосереднє керівництво діяльністю здійснює Державна служба України надзвичайних ситуацій.

Друге завдання:

1. Обсяг заходів щодо здійснення радіаційного та хімічного спостереження залежить від режимів функціонування єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.
2. Обсяг заходів щодо здійснення радіаційного та хімічного спостереження залежить від своєчасного захисту населення і території від надзвичайних ситуацій та реагування на них відповідними центральними та місцевими органами виконавчої влади.

ВАРІАНТ № 2.

Перше завдання:

1. Основною метою функціонування ЄДСЦЗ є забезпечення реалізації заходів щодо запобігання виникненню НС.
2. Основною метою функціонування ЄДСЦЗ є забезпечення реалізації державної політики у сфері ЦЗ у мирний час та в особливий період.

Друге завдання:

1. План цивільного захисту на особливий період - визначає організацію і порядок виконання заходів цивільного захисту на мирний час з метою запобігання або зменшення можливих втрат від важких виробничих аварій, катастроф, і стихійних лих, а також ведення рятувальних та інших невідкладних робіт при їх виникненні; організацію і порядок переведення об'єкта з мирного на воєнний час і ведення цивільного захисту в початковий період війни.
2. План цивільного захисту на особливий період - поширюється на потенційно небезпечні підприємства та об'єкти, на яких можливі аварії із залповими викидами вибухонебезпечних і токсичних продуктів, вибухами й загоряннями (пожежами) в апарату-рі, виробничих приміщеннях і зовнішніх спорудах, які можуть призвести до зруйнування будинків, споруд, технологічного устаткування, ураження людей, негативного впливу на довкілля.

ВАРІАНТ № 3.

Перше завдання:

1. Органом управління ЦЗ є начальник цивільного захисту об'єкта (керівник підприємства), який організовує і забезпечує повсякденне керівництво виконанням завдань ЦЗ на об'єкті.

2. Органом управління ЦЗ є штаб з питань НС та ЦЗ, який організовує і забезпечує повсякденне керівництво виконанням завдань ЦЗ на об'єкті.

Друге завдання:

1. Зона хімічного зараження - територія чи акваторія, в межах якої поширені або куди привнесені небезпечні хімічні речовини в концентраціях або кількостях, що створюють небезпеку для життя і здоров'я людей, для сільськогосподарських тварин і рослин протягом певного часу.

2. Зона хімічного зараження - територія чи акваторія, в межах якої виробляють, зберігають та використовують небезпечні хімічні речовини, від наявності яких залежить безпека функціонування хімічно небезпечних об'єктів та може зробити цю проблему надто складною.

ВАРІАНТ № 4.

Перше завдання:

1. Начальник цивільного захисту об'єкта (керівник підприємства) відповідає за організацію та функціонування на підприємстві сил і засобів цивільного захисту під час загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру.

2. Начальник штабу відповідає за організацію та функціонування на підприємстві сил і засобів цивільного захисту під час загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру.

Друге завдання:

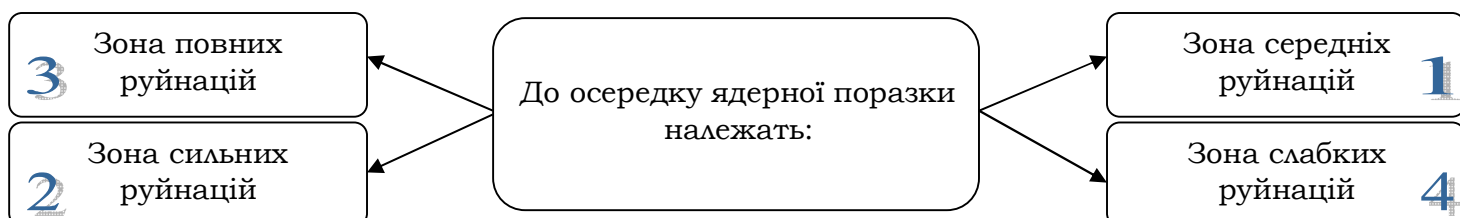
1. Зона біологічного зараження - це територія, заражена біологічними збудниками захворювань у небезпечних для людей, тварин або рослин межах.

3. Зона біологічного зараження - це територія, на якій у результаті впливу біологічних засобів виникли масові ураження людей, сільськогосподарських тварин, рослин, який характеризується видом біологічних засобів, кількістю уражених людей, тварин, рослин, тривалістю дії вражаючих властивостей збудників хвороб.

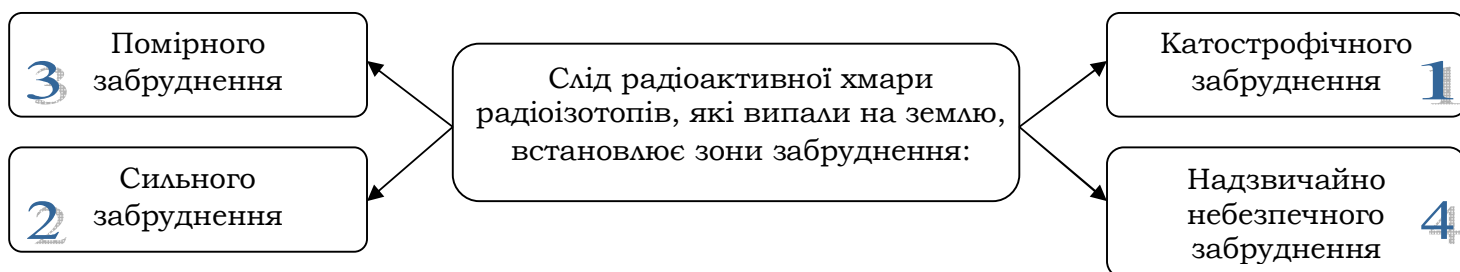
**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ЧЕТВЕРТОГО БЛОКУ ЗАВДАНЬ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»**

У цьому блоку відповідей Вам необхідно визначити приналежність пояснення до терміну. Визначену Вами відповідь позначте цифрою у таблиці для правильних відповідей четвертого блоку завдань.

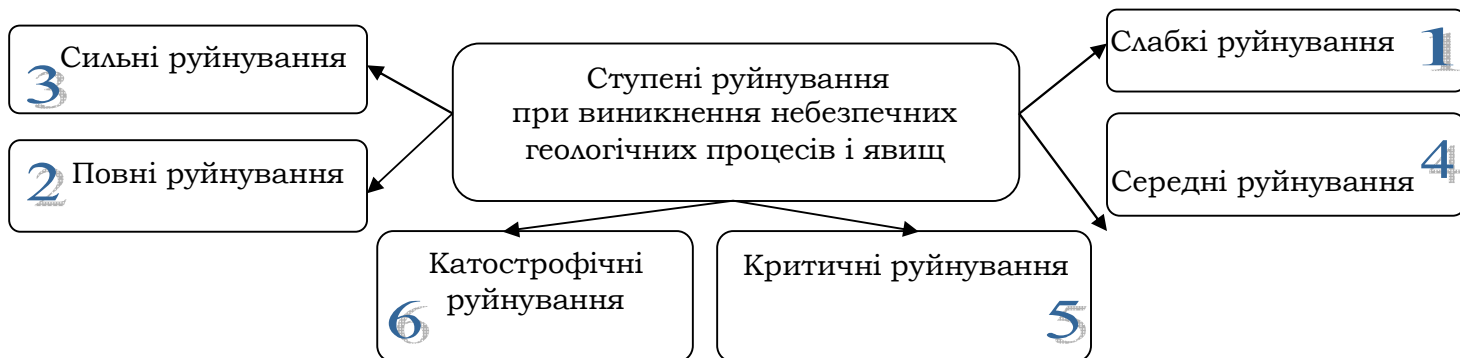
**ВАРІАНТ № 1.
Перше завдання:**

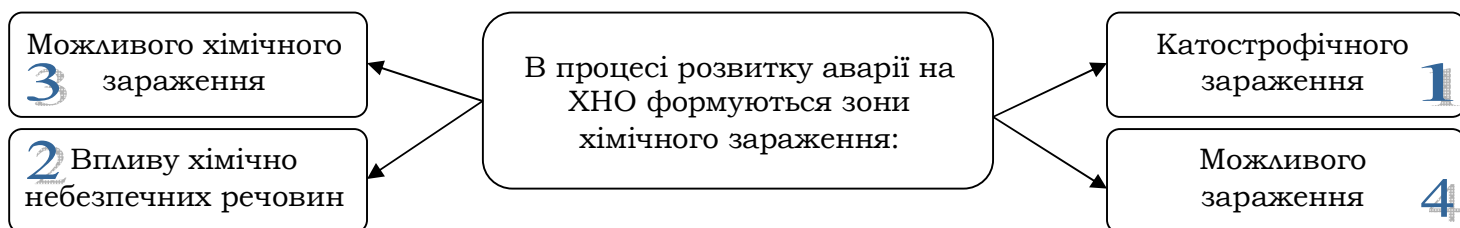
Друге завдання

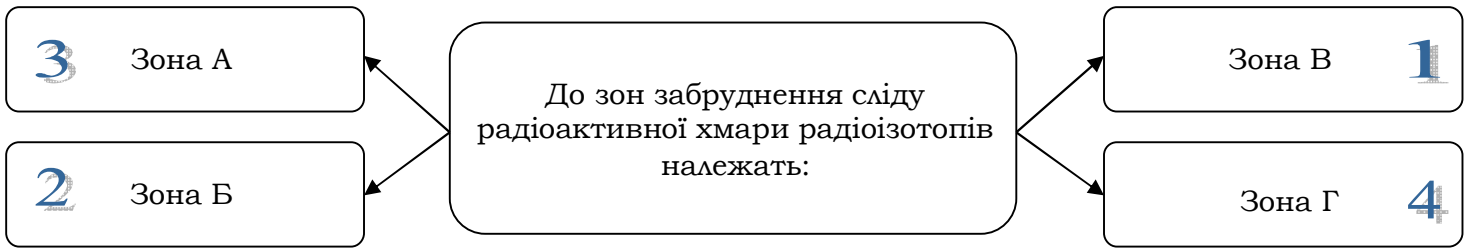
**ВАРІАНТ № 2.
Перше завдання**

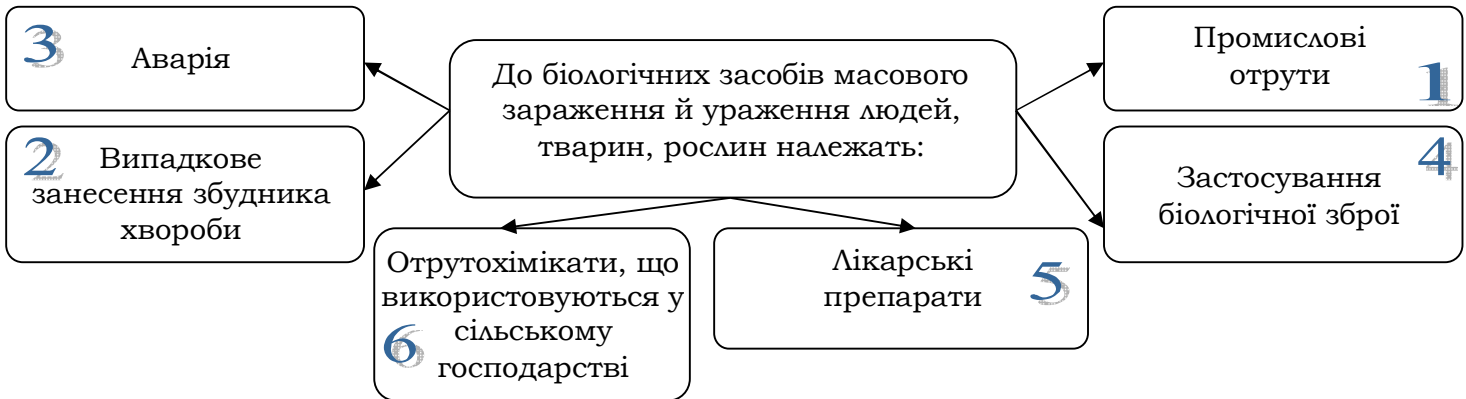
Друге завдання

ВАРІАНТ № 3.
Перше завдання

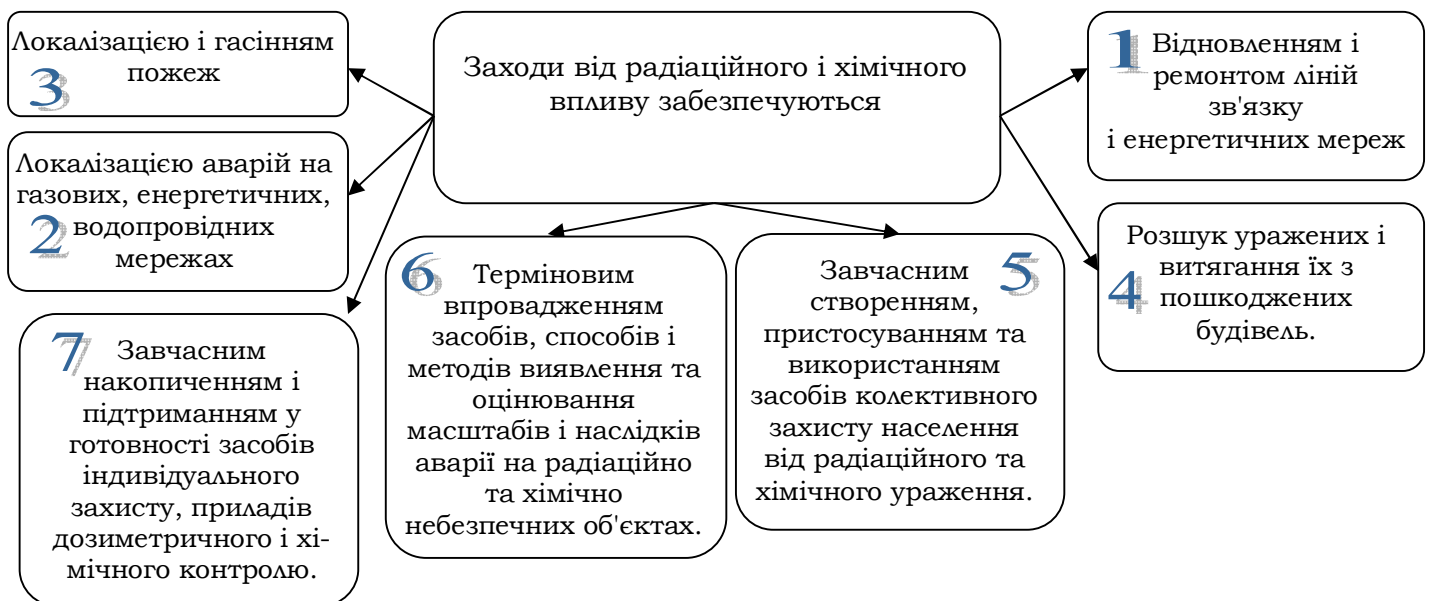
Друге завдання

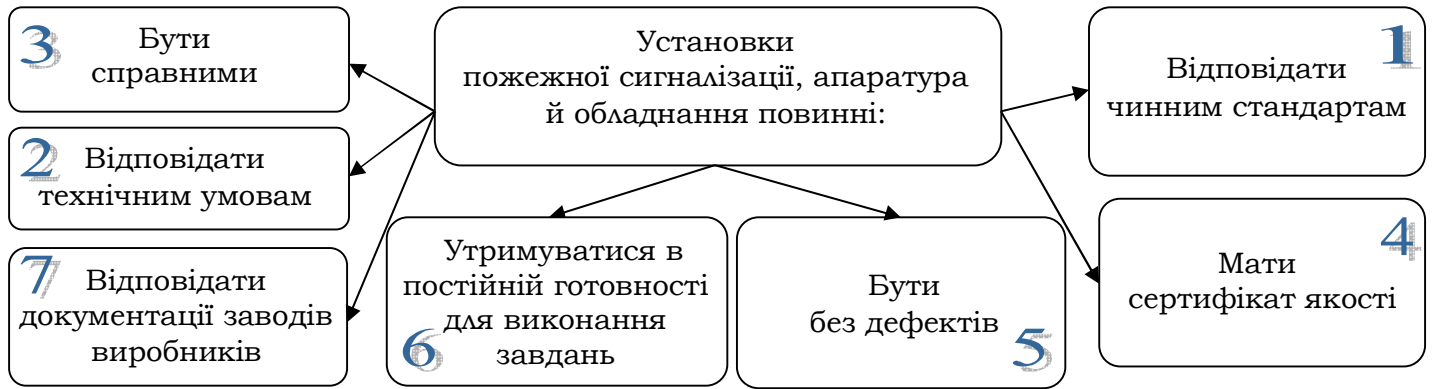
ВАРІАНТ № 4.

У цьому завданні Вам необхідно перекреслити те, що не відноситься до заходи від радіаційного і хімічного впливу. Визначену Вами відповідь позначте цифрою у таблиці для правильних відповідей четвертого блоку завдань.

Перше завдання

Друге завдання

ПИТАННЯ НА ЕКЗАМЕН

1. Загальні відомості про пожежі.
2. Небезпеки для людини в умовах пожежі.
3. Види горіння та їх характеристика.
4. Класифікація пожеж в залежності від виду палаючих речовин і матеріалів.
5. Групи горючості матеріалів і речовин та їх характеристика.
6. Класифікаційна характеристика пожежної небезпеки об'єкта.
7. Ступені вогнестійкості будівель та споруд.
8. Пожежонебезпечні зони та їх характеристика.
9. Вибухонебезпечні зони та їх характеристика.
10. Загальна характеристика газо- пароповітряного вибухонебезпечного середовища.
11. Загальна характеристика газо- пилоповітряного вибухонебезпечного середовища.
12. Протипожежні перешкоди, як спосіб попередження розвитку пожежі.
13. Вуглекислотні вогнегасники: призначення, принцип дії, механізм гасіння.
14. Повітряно-пінні вогнегасники: призначення, принцип дії, механізм гасіння.
15. Порошкові вогнегасники: призначення, принцип дії, механізм гасіння.
16. Водні вогнегасники: призначення, принцип дії, механізм гасіння.
17. Аерозольні вогнегасники: призначення, принцип дії, механізм гасіння.
18. Пожежний інвентар: призначення, характеристика.
19. Пожежний інструмент: призначення, характеристика.
20. Основні елементи автоматичної системи пожежної сигналізації та їх характеристика.
21. Установки водяного пожежогасіння та їх характеристика.
22. Установки пінного пожежогасіння та їх характеристика.
23. Установки газового пожежогасіння та їх характеристика.
24. Установки порошкового пожежогасіння та їх характеристика.
25. Системи протидимного захисту та їх характеристика.
26. Системи оповіщення людей про пожежу і керування евакуацією та їх характеристика.
27. Системи пожежного спостереження та їх характеристика.
28. Природні і штучні водойми: їх використання, підтримання у постійній готовності.
29. Зовнішні мережі протипожежних трубопроводів: призначення, розташування пожежних гідрантів.
30. Внутрішні мережі протипожежних трубопроводів: призначення, розміщення пожежних кранів.
31. Основні засади державної політики, щодо захисту національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності.

32. Єдина державна система цивільного захисту України: керівництво діяльністю, склад системи.
33. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту України, сили цивільного захисту єдиної державної системи.
34. Постійно діюча функціональна підсистема та її ланки: органи управління та координаційні органи.
35. Постійно діюча територіальна підсистема та її ланки: органи управління та координаційні органи.
36. Надзвичайні ситуації, алгоритм класифікації надзвичайних ситуацій.
37. Моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій: сутність і призначення, основні складові системи моніторингу.
38. Галузевий моніторинг довкілля та його основні показники.
39. Територіальний моніторинг надзвичайних ситуацій.
40. Начальник цивільного захисту об'єкта та його діяльність.
41. Орган управління цивільного захисту об'єкта та його функції.
42. Служби цивільного захисту об'єкта та їх призначення.
43. Превентивне планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів надзвичайних ситуацій.
44. Оперативне (аварійне) планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів надзвичайних ситуацій.
45. Програмно-цільовий підхід при плануванні робіт з попередження і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.
46. План цивільного захисту об'єкта, мета та загальна характеристика.
47. План реагування на надзвичайну ситуацію об'єкта, мета та загальна характеристика.
48. План цивільного захисту на особливий період об'єкта, мета та загальна характеристика.
49. План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій об'єкта, мета та загальна характеристика.
50. План підготовки та підвищення кваліфікації керівного складу цивільного захисту об'єкта, мета та загальна характеристика.
51. Зони руйнацій у осередку ядерної поразки.
52. Зони пожеж у осередку ядерної поразки.
53. Забрудненість місцевості радіоактивними речовинами, слід радіоактивної хмари.
54. Характеристика зон радіаційного забруднення при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах.
55. Зони хімічного зараження в процесі розвитку аварії на хімічно-небезпечному об'єкті.
56. Характеристика зон біологічного зараження.
57. Характеристика осередків біологічного ураження.
58. Запобігання поширенню інфекційних захворювань з осередку біологічного ураження.
59. Масштаб і характер, швидкості та напрями поширення техногенних пожеж.
60. Фази розвитку техногенних пожеж.
61. Принципи радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту різних видів діяльності людини.
62. Категорювання осіб, що зазнали опромінювання, особливості опромінення різних категорій осіб.
63. Невідкладні заходи захисту в умовах ранньої фази радіаційної аварії.
64. Довгострокові заходи у період ранньої і пізньої фази радіаційної аварії.
65. Організаційні превентивні заходи щодо зниження масштабів хімічного впливу на об'єкти і території.

66. Інженерно-технічні превентивні заходи щодо зниження масштабів хімічного впливу на об'єкти і території.
67. Захист працівників та службовців підприємств, які дозволяють зменшити наслідки від надзвичайної ситуації.
68. Землетруси та їх головні характеристики.
69. Стихійні лиха, які викликають землетруси, їх характеристика.
70. Ступені руйнування при виникненні небезпечних геологічних процесів і явищ.
71. Початкова фаза гідродинамічної аварії, головний вражаючий чинник.
72. Хвиля прориву греблі та швидкість її поширення, наслідки прориву греблі.
73. Причини руйнування гідротехнічних споруд.
74. Рятувальні роботи при виникненні геологічних процесів і явищ.
75. Невідкладні роботи при виникненні геологічних процесів і явищ.
76. Заходи безпеки у разі прориву штучної греблі, прориву греблі природного водосховища.
77. Заходи запобігання можливих раптових проривів на греблях водосховищ.
78. Рекомендації щодо дій населення в умовах загрози руйнування греблі водосховищ.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ, ПОТРІБНИЙ ДЛЯ ОСВОЄННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ТА ВИРІШЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Нижченаведений перелік рекомендованої літератури містить джерела переважно загального характеру, які можна використати для виконання контрольних робіт «Цивільний захист».

1. Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28 червня 1996 року / Верховна Рада України. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
3. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11 / Кабінет Міністрів України. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-п>.
4. Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту [Електронний ресурс] : положення 05 квітня 2018 р. за № 406/31858 / Міністерство екології та природних ресурсів України. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-18#n15>.
5. Визначення категорій приміщень, будинків, установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою : ДСТУ Б В.1.1-36:2016. - [Чинний від 2017-01-01]. - К. : Мінрегіон України, 2016. - 34 с.
6. Про затвердження "Правил будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок" : ДНАОП 0.00-1.32-01 : наказ № 272 від 21.06.2001 / Міністерство праці та соціальної політики України. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0272203-01>.
7. Пожежна безпека об'єктів будівництва : ДБН В.1.1.7-2016. - [Чинний 201-06-01]. - Київ : Мінрегіон України, 2017. - 47 с.
8. Класифікація пожеж : ДСТУ EN 2:2014. - [Чинний 2016-01-011]. - Режим доступу : http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=63091.
9. Про затвердження порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях : постанова Кабінету Міністрів України № 444 від 26.06.2013 р. / Кабінет Міністрів України. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/444-2013-%D0%BF>.

10. Правила пожежної безпеки в Україні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417 / Міністерство внутрішніх справ України.- Режим доступу : <http://ppb2015.io.ua/>.
11. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці: наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2014. - № 11. – С. 15-22.
12. Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій : наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112 / Держгірпромнагляд // Охорона праці. – 2015. - № 3. – С. 15-23.
15. Основи цивільного захисту : навч. посібник / О. В. Бикова, О. В. Болієв, Д. М. Деревинський [та ін.]. – К., 2008.– 223 с.
16. Основи цивільного захисту : навч. посібник / В. О. Васійчук, В. Є. Гончарук, С. І. Качан, С. М. Мохняк. - Львів, 2010. - 384 с.
17. Михайлюк В. О. Цивільна безпека : навч. посібник / В. О. Михайлюк, Б. Д. Халмурадов. – К. : Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.
18. Русаловський А.В. Цивільний захист : навч. посібн. / А. В. Русаловський, В. Н. Вендичанський ; за наук.ред. О. І. Запорожця. - К. : АМУ, 2008. – 250 с.
19. Желібо Є. П. Охорона праці в органах державної податкової служби : навч. посібник для ВНЗ / Є. П. Желібо, Н. І. Баранова, В. В. Коваленко. – Ірпінь, 2002. – 278 с.
20. Протоєрейський О. С. Охорона праці в галузі : навчальний посібник / О. С. Протоєрейський, О. І. Запорожець. – К. : НАУ, 2005. – 268 с.
21. Березуцький В. В. Основи охорони праці : підручник / В. В. Березуцький. – К. : Факт, 2005. – 480 с.
22. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: підручник / В. Ц. Жидецький. — Л. : УАД, 2006 – 336 с.
23. Гогіташвілі Г. Г. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами : навчальний посібник / Г. Г. Гогіташвілі, Є.Т. Карчевські, В. М. Лапін. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
24. Катренко Л. А. Охорона праці : навчальний посібник / Л. А. Катренко, Ю. В. Кіт, І. П. Пістун. – Суми : Університетська книга, 2009. – 540 с.
25. Перелік робіт з підвищеною небезпекою : наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15 / Держнаглядохоронпраці // Охорона праці. – 2013. - № 3. – С. 7 - 9.
26. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі : наказ МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 р. № 263/121 / Держнаглядохоронпраці // Охорона праці. – 2013. - № 4. – С. 3 - 8.
27. Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників : директива Ради Європейських Співтовариств (89/391/ЕЕС): 89/391/ЕЕС - [Чинний з 2012-24-12]. – К. : Держсанстандарт України, 2009. – 19 с.
28. Охорона праці в галузі та цивільний захист [Електронний ресурс] : метод. реком. до виконання індивідуальних контрольних завдань для здобувачів ступеня вищої освіти "магістр" спеціальності 073 "Менеджмент" денної форми навчання / уклад. В. М. Курепін. - Електрон. текст. дані. - Миколаїв : МНАУ, 2017. - 27 с. - Режим доступу: URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2405> (дата звернення 01.04.20).
29. Kurepin, V. & Kurepin, D. (2020). Public administration in the field of civil protection and security of life in the conditions of local self-government reform and decentralization of power. *Modern Economics*, 19(2020), 94-100. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-16). (дата звернення 01.04.20).
30. Vyshnevska O., Chabanenko O., Khrystenko T. (2019). Environmental dimensions of the global world. *Modern Economics*, 15(2019), 49-56. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V15\(2019\)-07](https://doi.org/10.31521/modecon.V15(2019)-07). (дата звернення 01.04.2020).
31. Курепін В. М. Розвиток аграрного сектору економіки України через забезпечення безпеки на виробництві / В. М. Курепін // Соціально-економічна політика та

адміністрування у сфері регіонального розвитку України : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 3-5 квітня 2019 р. - Миколаїв : МНАУ, 2019. - С. 109-112. - Режим доступу: URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5791> (дата звернення 01.04.2020).

32. Курепін В. М. Автоматизація сучасних заходів пожежної безпеки на підприємствах малого бізнесу / В. М. Курепін, К. М. Комісаренко // Технічні науки в Україні: сучасні тенденції розвитку : матеріали Всеукраїнської інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих учених, секція № 6 Автоматизація та інтелектуалізація проектування технічних систем, м. Київ, 21-22 листопада 2019 р.- Київ : Державний університет інфраструктури та технологій, 2019. - Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6402>.

33. Курепін В. М. Механізм управління екологічною безпекою об'єктами господарювання на засадах маркетингу / В. М. Курепін, В. С. Іваненко // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали IV міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 20-21 листопада 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. - Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6411>.

34. Курепін В. М. Протипожежна та техногенна безпека при збиранні урожаю / В. М. Курепін, А. В. Демченко // Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 4-6 грудня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 90 – 92. - Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6404>.

35. Курепін В. М. Агрохімічне обслуговування та його вплив на екологічний стан і охорону навколишнього середовища / В. М. Курепін, В. С. Іваненко // Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 4-6 грудня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 92 – 94. - Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6405>.

36. Курепін В. М. Базова концепція забезпечення управління безпекою розважальних центрів / В. М. Курепін, Д. В. Курепін // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали IV міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 20-21 листопада 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. - Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6412>.

37. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] : метод. реком. з вивчення дисципліни та виконання індивідуальних завдань самостійної підготовки для студентів МНАУ денної форми навчання / уклад. В. М. Курепін, К. О. Яблуновська. — Електрон. текст. дані. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 29 с. - Режим доступу: URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6346> (дата звернення 02.04.20).

Навчальне видання

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Методичні рекомендації

Укладач: **Курепін Вячеслав Миколайович**

Формат 60 x 84/16. Ум. друк. арк. 3,3

Тираж 20 прим. Зам. №

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського Національного аграрного університету.

54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.